VISU ZEMJU PROLETĀRIEŠI, SAVIENOJIETIES!

ĻEŅINA KAROGS

LATVIJAS KOMUNISTISKĀS PARTIJAS PREIĻU RAJONA KOMITEJAS UN PREIĻU RAJONA TAUTAS DEPUTĀTU PADOMES LAIKRAKSTS

IZNĀK KOPŠ 1950. GADA 29. MARTA

Nr. 8 (5702)

21. JANVĀRIS CETURTDIENA 1988. GADS

Maksā 3 kap.

Pārkārtošanās: 20 dienas saimnieciskā aprēķina apstākļos

Novitātes nejūtam

● Aizvadītais gads Preiļu SCO kolektīvam nebija viegls. Tam ir daudz iemeslu. Galvenais — jaunbūvju neritmiska apgāde ar materiāliem, tāpēc darbu kopapjoma plānu izpildījām tikai par 95 procentiem. Tiesa, to darbu programmu, kuri jāveic pašu spēkiem, izpildījām par 100,8 procentiem. Darba ražīgums salīdzinājumā ar 1986. gadu pieauga par 6,7 procentiem plānoto 3,5 procentu vietā. Virs plānotā nodoti ekspluatācijā divi objekti — 10 Līvānu mājiņas Ļeņina kolhozā un to inženiertehniskie tīkli.

Lūk, ar tādu bagāžu Preiļu SCO sagaidīja 1988. gada 1. janvāri — dienu, sākot ar kuru saskaņā ar apvienības «Laukceltnieks» pavēli mums jāsāk strādāt pilna saimnieciskā aprēķina un pašfinansēšanas apstākļos.

Domāju, nekļūdīšos teikdams, ka šai pārejai mēs gatavojāmies ļoti nopietni. Gadījās, ka kopš pagājušā gada septembra augām dienām kopā ar mūsu speciālistiem strādāja kvalifikācijas celšanas institūta Daugavpils ekonomikas un pārvaldes fakultātes pasniedzēji. Kopā rēķinājām, analizējām, «izmēģinājām» visdažādākos variantus. Teorija un prakse, kā saka, gāja kopsolī, un tam, bez šaubām, būs pozitīva loma.

Teorētiskā ziņā tātad viss daudzmaz ir skaidrs, turpretim praksē novitātes pagaidām nejūtam. Ņemsim, piemēram, kaut vai tādu svarīgu gada plāna sastāvdaļu kā ilglaicīgie ekonomiskie normatīvi. Jau pagājušajā gadā mūsu speciālisti iesniedza savus aprēķinus apvienībai «Laukceltnieks». Tomēr tos neņēma vērā. Taču arī no augstākstāvošo organizāciju puses nav nekādu norādījumu. Tā, lūk, arī zīlējam: cik tad īsti «izmaksās» strādniekam viens rublis celtniecības un montāžas darbu — 33 kapeikas vai mazāk?

Praktiski bez izmaiņām paliek jaunbūvju materiālā nodrošināšana. Baidos, ka var atkārtoties pagājušā gada neizdarības, kad darbu gaitu, piemēram, ļoti kavēja gāzbetona trūkums, jo to nepiegādāja Rīgas cementa un šīfera rūpnīca. Taču nekādas pretenzijas šim uzņēmumam nevarējām iesniegt, jo fondi pieder apvienības «Laukceltnieks» komplektēšanas trestam, kurš veic visus norēķinus ar piegādātājiem un ir sava veida starpnieks starp mums un piegādes rūpnīcām. Taču tagad visas šīs nebūšanas būs grūti izskaidrot strādniekiem.

Šis mūsu satraukums ir pamatots. Gadu gaitā izveidojusies tāda nepārdomāta un neloģiska sistēma, ka Līvānu ķiegeļus sūta uz Ventspili, bet mums tos ved no Daugavpils. Pie tam bieži vien tos nomainot ar silikātķiegeļiem, kuri, protams, ir vajadzīgi, taču citās būvēs un citā laikā. Bet šodien 68 dzīvokļu mājas celtniecībā mums nepieciešama Līvānu būvmateriālu un konstrukciju kombināta produkcija, taču to varēsim saņemt tikai nākamajā ceturksnī. Kāpēc tas tā?

Tāpēc, ka komplektēšanas trests izmainīja komplektēšanas grafiku, iepriekš to nesaskaņojot ar mums. Tālab arī SCO saņem pavisam citu produkciju, nevis to, kura nepieciešama. Rūpnīcās mums saka vienu: ja neņemsiet — maksājiet soda naudu! Bet vai šī soda nauda pilna saimnieciskā aprēķina apstākļos jāmaksā mums?

Vispār uzskatu, ka būvmateriālu rūpniecība velkas celtniecības industrijas astē, lai gan vajadzētu to kaut nedaudz, tomēr apsteigt.

Un vēl. Kam īsti jāatbild par piegāžu un mūsu vajadzību nesabalansētību, kura jau sāk izpausties?

J. BAIBA,
Preiļu SCO priekšsēdētāja vietnieks

Kopš šī gada sākuma IMANTS STARIS (attēlā) strādā par autoceltņa vadītāju. Blakus specialitāte viņam dos iespēju jaunajos saimniekošanas apstākļos nodrošināt savam darbam lielāku atdevi. Lieti noderēs arī 20 gadus ilgais šofera darba stāžs. Tieši bagātā pieredze bija galvenais faktors, kurš pagājušajā mēnesī izvirzīja Imantu Stari par uzvarētāju sociālistiskajā sacensībā un par labāko savā profesijā Līvānu stikla fabrikā.
J. SILICKA foto

Likumsakarīgs ceļš

● Kopš šī gada janvāra Preiļu sakaru mezgls strādā pilna saimnieciskā aprēķina un pašfinansēšanas apstākļos. Pirms tam bija nopietns sagatavošanās darba periods. Tā laikā notika darbavietu un kadru atestācija.

1987. gada 1. jūlijā sakaru mezglā tika ieviesta jauna darba apmaksas sistēma, saskaņā ar kuru lielākā mērā ņem vērā darbinieku kvalifikāciju un viņu sasniegtos konkrētos rezultātus.

Pagājušajā gadā paveiktais uzskatāmi apliecina šo pasākumu efektivitāti. Spriediet paši: tarifa ieņēmumu plānu sakaru mezgls izpildīja par 103,6 procentiem, salīdzinot ar iepriekšējo gadu plānotā izpilde šinī rādītājā palielinājusies par sešiem procentiem. Iedzīvotājiem sniedzamo pakalpojumu uzdevums pārsniegts par deviņiem procentiem. Tomēr visu, kā zināms, izšķir cilvēki. Lūk, ko par pašfinansēšanas pirmajiem soļiem uzņēmumā saka ekonomiste Natālija Batramenko:

— Ekonomiskās ietekmes sviras, kuras izmantojam kopš janvāra sākuma, dos iespēju saimniecisko aprēķinu padarīt par mūsu darbības galveno principu, turklāt — ņemot vērā nozares specifiku.

Likums par valsts uzņēmumu paredz divus saimnieciskā aprēķina modeļus. Pirmais pamatojas uz peļņas normatīvo sadali, otrais par galveno rādītāju izvirza kolektīva saimnieciskā aprēķina ienākumus.

Mums, sakaru darbiniekiem, jau zināmas visas nianses, kas saistītas ar pirmā modeļa ieviešanu. Eksperimenta veidā tas tika izmēģināts vairākos sakaru uzņēmumos. Sakaru ministrija uzskatīja par lietderīgu līdz šīs piecgades beigām saglabāt nozarē tieši saimniecisko aprēķinu, kurš pamatojas uz peļņas normatīvo sadali. Kaut arī saskaņā ar Likumu par valsts uzņēmumu esam tiesīgi izmantot arī saimnieciskā aprēķina otro modeli. Tā, acīmredzot, arī notiks. Taču pirms tam nepieciešams starpposms.

Kāpēc patlaban priekšroku dodam pirmajam modelim? Tāpēc, ka mūsu uzņēmuma darbībā ir sava specifika, proti — kāpumi un krituma saimnieciskā aprēķina ienākumu gūšanā. Piemēram, šinī gadā ienākumi var būt lieli uz telefonu uzstādīšanas rēķina. Bet pēc tam? Saimnieciskā aprēķina ienākumu sarukšana radīs visai negatīvas sekas: darba algas pazeminājumus utt. Tāpēc lietderīgāk ir sākt tieši ar saimnieciskā aprēķina pirmo modeli.

Pārejot uz saimniecisko aprēķinu, vajadzēja izmainīt plānošanas metodes. Lielas grūtības šinī ziņā rada tas, ka saimniecisko aprēķinu ieviešam piecgades vidū, kad izstrādāti un apstiprināti kontrolskaitļi visai piecgadei. Līdz ar to nevaram atteikties no prakses, kad gada plānus nosaka augstākstāvošā organizācija. Ar nākamo piecgadi no šādas plānošanas ceram tikt vaļā un savu plānu veidosim patstāvīgi, ņemot vērā, protams, kontrolskaitļus, valsts pasūtījumu, ilglaicīgos ekonomiskos normatīvus un limitus.

Kā jau minēju, galvenais un svarīgākais rādītājs tagad ir peļņa. Šajā gadā plānojam iegūt 526,5 tūkstošus rubļu lielu bilances peļņu. No šīs summas izdarot atskaitījumus par ražošanas fondiem un darba resursiem, pārskaitot paredzēto daļu aprēķina peļņas augstākstāvošai organizācijai un ražošanas attīstības centralizētajā fondā, atliks apmēram 126 tūkstoši rubļu materiālās stimulēšanas fonda veidošanai. Domāju, katrs no mums ir ieinteresēts šīs summas palielināšanā. Taču tas tagad atkarīgs tikai no mums pašiem, no mūsu prasmes saimniekot racionāli un ekonomiski, līdz minimumam samazināt izdevumus.

Saimnieciskā aprēķina visu formu izmantošanā par svarīgu aspektu uzskatu ražošanas attīstības, zinātnes un tehnikas fondu, kuru izveidojām pirmo reizi. Turklāt raksturīgi, ka, neizmantojot kaut kādu iemeslu dēļ visus līdzekļus uzņēmumā, tie nonāk ministrijas ziņā, bet pēc tam, ja rodas nepieciešamība, šos līdzekļus varam dabūt atpakaļ.

Pagaidām vēl grūti pateikt, cik stabila mūsu ekonomika būs launajos saimniekošanas apstākļos. Domāju, kaut kādus secinājumus varēsim izdarīt, kad būs aizvadīts šī gada pirmais ceturksnis. Bet pagaidām plānveidīgā pāreja uz pašfinansēšanu mums ļauj izvairīties no sarežģījumiem.

I. IVANOVA

ANKETA
PIRMS TIKŠANĀS PIE «APAĻĀ GALDA»

Ekonomiskā eksperimenta rezultāti

Jau pailgu laiku vairākās rajona sadzīves pakalpojumu kombināta struktūrvienībās (fotoateljē, frizētavas u. c.) attiecībās ar klientiem eksperimenta veidā ieviesta norēķināšanās sistēma uz līguma pamata. Izmantojot saimnieciskā aprēķina elementus, nostabilizējusies sadzīves pakalpojumu kombināta ekonomika, uzlabojas uzņēmuma finansiālais stāvoklis. Ar 1989. gadu tiek plānota kombināta pilnīga pāreja uz pašfinansēšanu.

Ekonomiskā eksperimenta rezultātus un tā attīstības perspektīvas plānojam apspriest pie «apaļā galda». Šo tikšanos redakcija organizē sadarbībā ar rajona sadzīves pakalpojumu kombinātu. Lai iecerētā saruna patiešām noritētu lietiški, skartu visaktuālākās problēmas, laikraksta «Ļeņina Karogs» redakcija un kombināta administrācija lūdz lasītājus atbildēt uz šādiem jautājumiem un savas atbildes atsūtīt redakcijai.

1. Kādus kombināta sniegtos pakalpojumus jūs pēdējā laikā izmantojat? Vai tie jūs apmierina?

2. Kādas ir jūsu domas par pakalpojumu tīkla paplašināšanu? Kādus pakalpojumu veidus nepieciešams attīstīt?

3. Vai jūs esat izmantojuši norēķinu sistēmu uz līguma pamata? Kādas ir jūsu domas par šo sistēmu? Miniet konkrētus piemērus, pamatojot savu viedokli.

4. Vai ir nepieciešamība un iespējas veidot kooperatīvus sadzīves pakalpojumu sfērā? Kādus pakalpojumus pirmām kārtām vajadzētu sniegt šiem kooperatīviem?

5. Vai 1988. gadā esat iesnieguši sūdzības par sadzīves pakalpojumu dienesta sliktu darbu kombināta administrācijai, citām instancēm? Par ko jūs sūdzējāties? Vai pašreiz situācija ir uzlabojusies?

6. Kādi ir jūsu priekšlikumi sadzīves pakalpojumu dienesta darba uzlabošanai jūsu dzīvesvietā?

Ja vēlaties, varat norādīt savu uzvārdu, vārdu, tēvavārdu, vecumu, adresi, mājas vai darbavietas telefonu, darbavietu, ieņemamo amatu.

Gaidīsim jūsu vēstules un priekšlikumus arī par citiem sadzīves pakalpojumu dienesta darba jautājumiem. Jūsu atbildes izmantosim, apspriežot problēmas pie «apaļā galda», kā arī materiālā, kuru publicēsim pēc šīs sarunas laikrakstā.

Laikraksta «Ļeņina Karogs» sociālo un ekonomisko problēmu nodaļa

Kooperatīvi: no dažādiem viedokļiem

Pētām organizatoriskās iespējas

Rajonā spēkā pieņemas kooperatīvu veidošanas kustība. Par to liecina daudzās lasītāju vēstules redakcijai, kurās skarti kooperatīvu darbības organizatoriskie, finansiālie, tiesiskie un tikumiskie aspekti. Šodien piedāvājam lasītājiem apspriest ideju izveidot rajonā tādu kooperatīvu, kurš sniegtu iedzīvotājiem medicīniskos pakalpojumus.

Idejai vajadzīgs ATBALSTS

I. DEŠKO, Līvānu zonālās slimnīcas galvenais ārsts:

— Es balsoju par. Ka šāds kooperatīvs nepieciešams, liecina lielais atsevišķu medicīniskās palīdzības veidu deficīts, kā arī tas, ka iespējams sniegt šādu palīdzību. Ilustrēšu to ar piemēriem.

Mūsu slimnīcā ir masāžas speciālists. Oficiāli viņš strādā citā profilā. Mums nav masāžista likmes, un līdz ar to mēs nevaram apmaksāt viņa darbu. Ja viņš būtu kooperatīva biedrs, tad ārpus sava darbalaika varētu nodarboties ar masāžu. Un vēl.

Mūsu cienījamā neiropatoloģe, brīnišķīgā ārste Ņina Maļceva nesen atgriezās no adatu terapijas kursiem. Bet praktiski pielietot iegūtās zināšanas viņa nevar, jo mums nav nedz likmes, nedz puslikmes, pat dažu stundu šī darba veikšanai. Taču sniegt maksas pakalpojumus viņa, droši vien, varētu.

Problemātisks ir injekciju jautājums. It sevišķi brīvdienās. Jo procedūru kabinets darbojas tikai darbdienās. Šis jautājums būtu atrisināts, ja darbotos kooperatīvs. Pilsētas slimnīcā ir smagi slimie, kuriem vajadzīga pastāvīga uzmanība visu diennakti. Ne vienmēr radinieki var veltīt šiem slimniekiem nepieciešamo uzmanību: darbs, bērni, ģimenes rūpes. Kooperatīva biedri varētu uzņemties arī slimnieku aprūpēšanu. Ļoti liela ir nepieciešamība sniegt papildus stomatoloģisko palīdzību.

Es nosaucu tikai tos pakalpojumus, kurus Līvānu zonālā slimnīca un poliklīnika nespēj sniegt, bet kuri ir nepieciešami iedzīvotājiem. Mums nav un nebūs papildus likmju, nav kadru rezerves, lai iekļautos darba laikā. Piemēram, ārste Maļceva strādā uz pusotras slodzes, ir vienīgais neiropatologs visā pilsētā. Acīmredzot, ir jēga sagatavot vēl vienu speciālistu — neiropatologu, lai viņu atslogotu un dotu iespēju strādāt arī kooperatīvā.

Es esmu par medicīnas darbinieku kooperatīva izveidošanu, tomēr šo ideju vajag vispusīgi izanalizēt.

L. SOSEDOVA, Līvānu zonālās slimnīcas stomatoloģe:

— Diemžēl es nezinu šāda kooperatīva darbības sīkumus, tāpēc nepieciešama izsmeļoša informācija. Teiksim, cik izmaksās iekārtu amortizācija, telpu iznomāšana un tamlīdzīgi. Bet, ja runājam par manu personīgo viedokli, tad es ne sevišķi ticu, ka mūsu pacienti ies ārstēties uz šādu kooperatīvu par noteiktu samaksu.

A. KURILOVIČS, Preiļu centrālās slimnīcas psihiatrs neiropatologs:

— Ideja ir laba, un man tā patīk. Bet pagaidām tikai kā ideja. Tās pielietošana praksē radīs būtiskas izmaiņas. Konkrēti. Preiļu poliklīnikas celtniecības projektā bija paredzēta ūdensdziedinātava. Cik man zināms, tās nodošanu ekspluatācijā aizkavēja tīrais sīkums: neizdevās panākt vannās nepieciešamo temperatūru. Iecere slimniekus ārstēt uz vietas, neatraujot no ražošanas, varēja kļūt par realitāti. Piemēram, lai saņemtu dūņu vannas, cilvēkiem tagad nākas braukt simtiem kilometru prom no mūsu rajona. Bet šeit viss būtu uz vietas. Brīnišķīgi. Bet līdz galam iecere netika realizēta. Turklāt iekārtas izgāja no ierindas, telpas izmanto citām vajadzībām. Kaut gan nav nekādu šaubu, ka ūdens dziedinātava rajona iedzīvotājiem ir nepieciešama un lietderīga. Šādā dziedinātava varētu darboties pēc kooperatīva principiem, ja, piemēram, radīsies grūtības ar likmēm. Kaut gan principā es esmu par bezmaksas ārstēšanu un pret šarlatānismu.

Jā, ūdens dziedinātavas ideja ir laba, taču lai to īstenotu, nepieciešama bāze. Kā minimums: pati dziedinātava.

I. ANSPOKA, rajona ekonomiskās un sociālās attīstības sektora vadītāja.

— Man ideja patīk. Bet tas, ka to vajag vēl nopietni apsvērt, domāju, katram ir skaidrs.

Kā zināms, kooperatīvus pirmām kārtām var organizēt pensionāri, cilvēki, kuri nav nodarbināti pamatdarbā. Bet tos var izveidot arī strādājošie ārpus sava darbalaika. Medicīnas darbinieku kooperatīvi, par kuriem mēs runājam, republikā jau ir. Šos jautājumus mūsu rajonā, protams, nepieciešams pārdomāti izskatīt un risināt. Bet iniciatīva šajā ziņā savās rokās ir jāpārņem pašai organizācijai, tās vadībai. Konkrēti — Preiļu rajona centrālajai slimnīcai.

Kā, piemēram, rīkojās Līvānu stikla fabrikā? Vadība sasauca kolektīvu, aprunājās ar cilvēkiem, izteicās par labu kooperatīvam. Patlaban fabrikā veiksmīgi darbojas divi kooperatīvi. Arī rajona centrālās slimnīcas administrācija ar šo jautājumu nodarbojas. Šeit cenšas izveidot kosmētisko kabinetu.

Taisnība, tā darbs būs organizēts kā maksas pakalpojumu sniegšana. Šādu ceļu varētu izraudzīties arī Līvānu mediķi. Manuprāt, sniegt maksas pakalpojumus ir daudz vienkāršāk un efektīvāk nekā darboties kooperatīvā.

Ideja ir laba, pārējais — pašu mediķu rokās. Domāju, ka būtu interesanti un lietderīgi uzklausīt arī rajona iedzīvotāju domas. Kāds ir viņu viedoklis — ir vai nav vajadzīgs mums medicīnas darbinieku kooperatīvs? Un kādi medicīniska rakstura pakalpojumi tam būtu jāsniedz? Cerams, ka savas domas par šiem un citiem jautājumiem, kas saistīti ar minētā kooperatīva izveidošanu, iedzīvotāji izteiks rajona laikrakstā.

Materiālu sagatavoja
L. KUZMINA

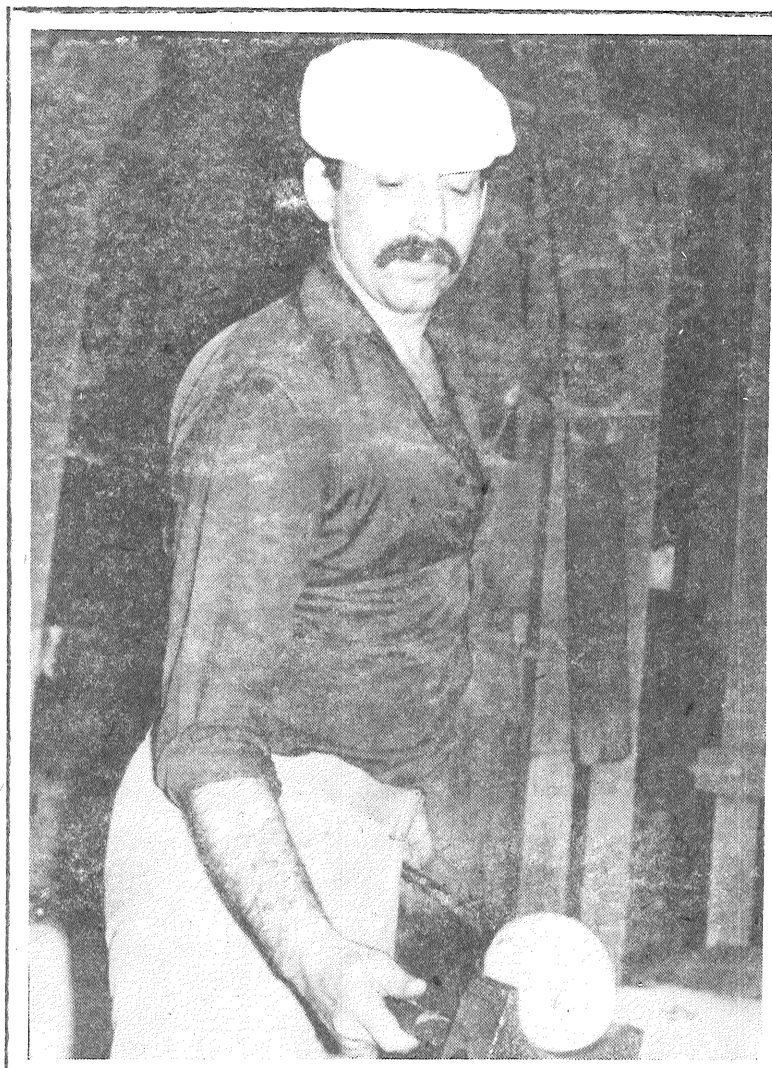

Trešo mēnesi pie Līvānu stikla fabrikas darbojas kooperatīvs «Rubīns». Ražo dažādus izstrādājumus no stikla, produkciju plāno realizēt, izmantojot uzņēmuma firmas veikalu Rīgā, kā arī citur.

Kooperatīvu vada stikla pūtējs Aleksejs Gordikovs. Vēl tajā strādā stikla pūtēji Aleksandrs Koševevs, Valentīns Carjovs, Jānis Kotjers. Grāmatvedības uzskaiti kārto Lidija Gordikova.

Kooperatīva biedri strādā fabrikas cehā no darba brīvajā laikā, galvenokārt sestdienās un svētdienās.

ATTĒLĀ: strādā kooperatīva «Rubīns» biedrs V. Carjovs.

J. SALNAVIEŠA foto

Kooperatora skola

Palīdz strādāt racionāli

(Nobeigums. Sākums laikraksta 5. numurā.)

KĀ SĀKAS KOOPERATĪVS?

Izanalizēsim vienkāršu piemēru. Divi cilvēki (sauksim viņus par Ivanovu un Petrovu) nolēmuši izveidot kooperatīvu, kas, teiksim, ražotu metāla vāciņus burkām. Šajā nolūkā viņi ir aprēķinājuši, cik līdzekļu vajadzīgs, lai organizētu šo ražošanu, aplēsuši, cik naudas būtu jāizdod un cik naudas varētu ieņemt, pārdodot šos vāciņus. Secinājums — kooperatīvs var pastāvēt, minētā ražošana nodrošina labu peļņu.

Kā savu nodomu realizēt?

Likums par individuālo darbu nosaka, ka, lai nodibinātu kooperatīvu uzņēmumu, vispirms vajadzīga attiecīga atļauja. To dod vietējā Tautas deputātu padome.

Pieņemsim, ka Ivanovs un Petrovs šādu atļauju jau saņēmuši. Tagad viņiem vajag nopirkt patentu vai, samaksājot attiecīgu valsts nodevu, izņemt kooperatīva reģistrācijas apliecību. Mūsu aprakstītajā gadījumā izdevīgāk ir ņemt reģistrācijas apliecību un pēc tam maksāt nodokli — tas būs atkarīgs no kooperatīva ikmēneša ienākumiem. Paskaidrosim, ka maksa par patentu ir nosacīta, ņemot par pamatu noteiktu ienākumu summu. Taču vāciņu ražotāji savu ienākumu apjomu iepriekš nevar paredzēt. Visticamāk, ka tas būs nevienmērīgs (atkarībā no gadalaika — vajag vai nevajag šos vāciņus burkām), tāpēc dažādas būs arī nodokļu summas. Jāpiebilst, ka patenta pirkšana mūsu jaunajiem kooperatoriem ir zināms risks — maksa par patentu var izrādīties lielāka nekā iegūtā peļņa. Ienākuma nodoklis šajā nozīmē ir visai elastīgs saimniekošanas regulēšanas instruments, kas ļauj sabalansēt maksājumus valsts budžetā atkarībā no gūtā ienākuma.

Tālāk. Pieņemsim, ka valsts nodeva, kas jāmaksā, izņemot kooperatīva reģistrācijas apliecību, ir 20 rubļi. Šo summu krājkasē iemaksāja Ivanovs — fiksēsim, ka jaunais kooperatīvs veicis savu pirmo saimniecisko darbību (aktu). Te jānorāda uz būtisku detaļu — pirmā saimnieciskā darbība it kā apsteidz notikumus (pats kooperatīvs taču vēl nepastāv). Tomēr turpmāk arī šai darbībai jābūt fiksētai kooperatīva grāmatvedības dokumentācijā.

KĀ SĀK ORGANIZĒT KOOPERATĪVA RAŽOŠANU?

Atcerēsimies kooperatīva saimnieciskās dzīves pirmo notikumu (aktu) — Ivanovs samaksāja valsts nodevu. Grāmatvedības likumi šo faktu traktē šādi: valsts saņēmusi ar krājkases starpniecību no kooperatīva 20 rubļus, kļuvusi par šī kooperatīva parādnieku jeb debitoru. Šāds debitors valsts ir tikai līdz brīdim, kamēr kooperatīvs saņem reģistrācijas apliecību. Taču šis fakts ir jāiereģistrē kooperatīva dokumentācijā. Grāmatvedības valodā ieraksts būs šāds: D «68» 20.

D — debets, parādā esošs. «68» — speciāls šifrs, rēķina kods. Grāmatvedības dokumentos dažādas nozīmes finansu operācijas apzīmē ar dažādiem kodiem. Konkrētajā gadījumā kods «68» nozīmē «norēķini ar budžetu». Domājams, ka skaitlis 20 jautājumus neizraisa — tie ir iztērētie 20 rubļi.

Un tā — mēs atspoguļojām 20 rubļu pāriešanu no kooperatīva uz valsts kasi. Taču šie rubļi valsts budžetā neradās no nekā — naudu no sava maka izņēma Ivanovs (samaksājot valsts nodevu, Ivanovs aizdeva kooperatīvam personīgos līdzekļus). Grāmatvedības likumi šo faktu traktē tā: Ivanovs kļuvis par kooperatīva kreditoru. Grāmatvedības valodā raksta šādi: K «76» 20.

K — kredīts (tas, kuram kas ir). «76» — rēķina kods. Tagad tas nozīmē «norēķini ar debitoriem un kreditoriem». Atkārtojas skaitlis 20 (divdesmit rubļi).

Apvienojam abus ierakstus: D «68» 20 K «76» 20.

Lūk, kā grāmatvedības valodā fiksēta kooperatīva pirmā saimnieciskā darbība jeb tā pirmais saimnieciskais akts. Pievērsīsim uzmanību svarīgai detaļai — 20 rubļi tiek ierakstīti divas reizes (sakarā ar debitoru un sakarā ar kreditoru). Te izpaužas divkāršās grāmatvedības pamatprincips. Un tikai šādā ierakstā saimnieciskā darbība atainota pilnībā: tiek norādīts, kā naudu izlieto (D «68» 20), un arī līdzekļu avots (K «76» 20).

(Pēc žurnāla «Nauka i žizņ» 1987. gada 7. numura materiāliem.)

Pirmrindnieku pieredzes adrese

Palīdzību pacients saņems laikus

Jebkurš rīdzinieks tagad pa telefonu var izsaukt ārstu no kooperatīva «Veselība». Tajā apvienojušies mediķi, kuriem individuālo darbu atļauj PSRS Veselības aizsardzības ministrija. Starp viņiem ir daudz pieredzējušu darbinieku, arī zinātņu kandidātu. Maksa par vizīti — 12 rubļi 90 kapeikas.

No pirmā acu uzmetiena — dārgi. Toties «kooperatīvais» dakteris ir gatavs veltīt slimniekam nevis 10 — 15 minūtes, bet pat stundu vai divas — cik tas ir nepieciešams. Protams, uz sava brīvā laika rēķina, iekļaujot arī brīvdienas. Starp citu, atkārtota vizīte, ja tā būs vajadzīga, maksās jau lētāk — apmēram 8 rubļi.

«Veselības» sastāvā — ne tikai plaša profila ārsti, bet arī kardiologi, pediatri, okulisti, urologi, neiropatologi. Viņi nodibinājuši kontaktus ar pilsētas poliklīnikām un domā sadarboties ar tām. Bet, ja pēkšņi radīsies nesaskaņas, piemēram, ar iecirkņa ārstu par noteikto diagnozi vai izrakstītām zālēm? Strīdīgo jautājumu izskatīšanai ir izveidota kompetenta komisija, kurā ir arī pilsētas veselības aizsardzības nodaļas pārstāvji.

Rīgā veidojas medicīnas kooperatīvu tīkls, kuri tomēr nedublē viens otru. Viens no tiem — «Unit» — specializējas galvenokārt ārkārtējā diagnostikā. Apskates, bieži vien ļoti sarežģītas, kuras parastos ambulatorijas apstākļos ievelkas gandrīz uz nedēļu, šeit notiek dažās stundās. Tos, kuri pārcietuši operāciju, nopietnu traumu un kuriem nepieciešams nostiprināt organismu, aicina kooperatīvs «Tonuss». Veselības atjaunošana notiek, ārstējot ar dabiskām zālēm un ar adatu terapiju, tiek izmantota masāža un fiziskie vingrojumi uz trenažieriem. Rīgas kooperatoriem baltajos virsvalkos radušies sekotāji Liepājā, Daugavpilī, Rēzeknē, Ludzā.

— Diemžēl vajadzība sniegt medicīnas pakalpojumus republikā, tāpat kā citos valsts reģionos, pārsniedz poliklīniku iespējas, kurās pagaidām vēl nav likvidētas rindas, jo nepietiek augsti kvalificētu speciālistu, — atzīmēja Latvijas PSR Veselības aizsardzības ministrijas Ārstnieciskās un profilaktiskās palīdzības pārvaldes priekšnieks G. Sevastjanovs. — Kooperatīvi, protams, neaizstāj medicīnas iestādes, bet gan papildina, uzņemoties uz sevi daļu smaguma. Tie arendē telpas, ņem nomā laboratorijas un citas iekārtas, kuras netiek izmantotas ārpus darba laika. Šo kooperatīvu uzdevumu loks aprobežojas galvenokārt ar diagnostiku, konsultācijām, procedūrām. Ārsti, kuri tajos darbojas, izraksta zāļu receptes, bet nav tiesīgi izdot pacientam darba nespējas dokumentus vai norīkojumus uz hospitalizāciju. Viņu kompetencē tāpat neietilpst ķirurģiskā iejaukšanās, tuberkulozes, onkoloģisko un dažu citu slimību ārstēšana. Ministrija ne tikai kontrolē medicīnas darbinieku kooperatīvu darbību, bet arī sniedz tiem dažādu palīdzību.

LATINFORM

● „Daugavas" konference: ikdiena un perspektīvas ● Cilvēks un viņa darbs

Fiziskajai kultūrai un sportam — jaunu saturu

NO BAFSB «DAUGAVA» RAJONA PADOMES PRIEKŠSĒDĒTĀJA R. KOČKERA ZIŅOJUMA

● Iestādēs, uzņēmumos un rajona saimniecībās darbojas 42 fizkultūras kolektīvi, kuros ir 4 955 fizkultūrieši. Aktīvāko vidū — Līvānu eksperimentālās bioķīmiskās rūpnīcas, «Lauktehnikas» rajona apvienības un Preiļu SCO kolektīvi.

Republikas sociālistiskajā sacensībā kolhozu kolektīvu grupā rajonu pārstāvēja Oškalna kolhoza, padomju saimniecību grupā — sovhoza «Aglona», iestāžu un organizāciju grupā — Līvānu eksperimentālās bioķīmiskās rūpnīcas fizkultūrieši. Uzņēmuma fizkultūrieši izcīnīja piekto vietu.

Republikāniskās padomes rīkotajā sociālistiskajā sacensībā «Labākā BSB «Vārpa»» mūsu rajons kopvērtējumā ierindojās 23. vietā.

Savas tradīcijas, interesantas darba formas ir vairākiem fizkultūras kolektīviem. Līvānu eksperimentālajā bioķīmiskajā rūpnīcā organizētas kausa izcīņas sacensības kalnu tūrisma tehnikā. Agrofirmas «Krasnij Oktjabrj» fizkolektīvs aktīvi piedalās masu slēpojuma «Riebiņi — Preiļi» organizēšanā, bet Līvānu stikla fabrikas sporta entuziasti popularizē galda spēles. Padomju saimniecībā «Aglona» priekšroku dod ziemas sporta veidiem. Diemžēl rajonā ir arī tādi uzņēmumi, iestādes, saimniecības, kur nav savu sporta tradīciju.

Rajona sporta spēļu sacensībās piedalījās 37 fizkultūras kolektīvi. Nav izskaidrojama Preiļu sakaru mezgla, Preiļu trikotāžas fabrikas, kolhoza «Dubna» fizkultūriešu un sabiedrisko organizāciju pasivitāte. Pārāk maza interese par sporta spēļu sacensībām ir kultūras darbinieku, komunālo uzņēmumu kombināta, remontu un celtniecības pārvaldes, rajona izpildkomitejas, Līvānu PMK, kolhozu «Nākotne», Dzeržinska, M. Gorkija, padomju saimniecības «Rušona» fizkolektīvos.

Republikas 14. lauku sporta spēlēs masu sporta veidos kopvērtējumā iegūta 16. vieta: dambretē (Līvānu būvmateriālu un konstrukciju kombināts) — 2. vieta, šahā (Līvānu eksperimentālā koksnes konstrukciju rūpnīca) — 13. vieta, distanču slēpošanā (Līvānu eksperimentālā bioķīmiskā rūpnīca) — 12. vieta, novusā (Līvānu stikla fabrika) — 13. — 15. vieta, GDA ziemas daudzcīņā (padomju saimniecība «Aglona») — 4. vieta, peldēšanā (rajona patērētāju biedrība) — 9. vieta, ģimeņu sacensībās (Līvānu eksperimentālā bioķīmiskā rūpnīca) — 6. vieta, volejbolā vīriešiem (Līvānu koksnes konstrukciju rūpnīca) — 21. — 24. vieta, orientēšanās sportā (padomju saimniecība «Aglona») — 18. vieta. Meistarības sporta veidos kopvērtējumā iegūta 19. vieta.

Masu fiziskās kultūras attīstības un veselību veicinošā darba analīze liecina, ka masveidības palielināšanā ir daudz rezervju. Viena no tām — veselību nostiprinošu sporta sekciju un grupu organizēšana. Uzņēmumi un iestādes joprojām nav iekārtojuši speciālas telpas (veselības centrus) strādājošo aktīvai atpūtai. Kolektīvu sociālistiskās sacensības nolikumos, kolektīvajos līgumos neiekļauj masu sporta darba rādītājus. Sporta svētki, veselības spartakiādes, ģimeņu sacensības kolektīvos ir reta parādība. Dažkārt šie pasākumi ir vāji organizēti.

Izveidotas 246 sporta sekcijas, kurās darbojas 3 398 cilvēki. Lielākais sportistu skaits ir novusā — 547, volejbolā — 466, dambretē — 448, vieglatlētikā — 287. Agrofirmas «Krasnij Oktjabrj» fizkolektīvā darbojas jātnieku sekcija. Diemžēl tā nav kļuvusi populāra ne rajonā, ne republikā.

Pārskata periodā uzlabojusies tūrisma propaganda. 1986. gadā rajona tūristi grūtības kategorijas pārgājienu masveidībā republikā ieņēma piekto, bet 1987. gadā — ceturto vietu.

Fiziskās kultūras un sporta darbu rajonā organizē 6 sporta metodiķi (strādā uz pilnu slodzi). Šādi darbinieki ir tikai Līvānu eksperimentālajā bioķīmiskajā rūpnīcā, koksnes konstrukciju rūpnīcā, Līvānu stikla fabrikā, starpsaimniecību celtniecības organizācijā, «Lauktehnikas» rajona apvienībā, padomju saimniecībā «Aglona». Uz pusslodzi strādā 16 sporta metodiķi. Bet 17 kolektīvos fiziskās kultūras darba organizatoru nav. Šādu organizāciju vidū ir tādas, kur strādā daudz cilvēku, un tāpēc veselību veicinošus sporta sarīkojumus šeit vajadzētu rīkot pēc iespējas biežāk. Bet tā nav. Piemēram, rajona patērētāju biedrībā, Līvānu būvmateriālu un konstrukciju kombinātā, Preiļu 21. PMK.

Joprojām trūkst sabiedrisko instruktoru un tiesnešu. Rajonā ir tikai trīs republikas kategorijas tiesneši: J. Kokins (ūdensslēpošanā), E. Kovaļovs (dambretē), M. Krūza (futbolā). Lielu atbalstu masu sacensību tiesāšanā sniedz Preiļu 1., Riebiņu, Aglonas un abas Līvānu vidusskolas.

Materiālā bāze ir viens no priekšnoteikumiem sporta attīstībai. Fizkolektīvu rīcībā ir tikai divi basketbola, 11 volejbola laukumi, viens tenisa korts, viens futbola un viens hokeja laukums, viena šautuve, divas sporta zāles. Par sporta bāzu rekonstrukciju un celtniecību nopietni rūpējas vienīgi Līvānu eksperimentālās bioķīmiskās rūpnīcas darba kolektīvs. Šogad uzņēmums nodeva ekspluatācijā sporta manēžu un hokeja laukumu. Joprojām nav atrisināts jautājums par Līvānu pilsētas stadiona rekonstrukciju. Darba kolektīvos nejūt entuziasmu un ieinteresētību, lai iekārtotu telpas sporta nodarbībām, nemaz nerunājot par jauņu sporta būvju celtniecību.

BAFSB «Daugava» rajona padomes budžets veidojas no uzņēmumu, saimniecību kolektīvajām biedru maksām. Līgumā paredzētās summas pērn nepārskaitīja kolhozi «Sarkanā ausma», «Vārkava», «Nākotne», «Sīļukalns», padomju saimniecības «Aglona», «Rušona». Daļēji biedru maksas iemaksāja rajona patērētāju biedrība, kolhozs «Dubna».

1988. gadā fiziskajā kultūrā rajonā kopumā jāsniedz maksas pakalpojumi par 40 tūkstošiem rubļu, «Daugavai» — par 0,8 tūkstošiem rubļu. Diemžēl mūsu rajona sporta bāzes nav gatavas apkalpot cilvēkus, lai varētu iekasēt naudu. Jābūt dušām, pirtīm, atpūtas istabām, jāsadarbojas ar sabiedriskās ēdināšanas uzņēmumu apvienību. Un, protams, nepieciešami speciālisti, kuri var sniegt maksas pakalpojumus.

Nopietnāk jāpropagandē masu fiziskās kultūras pasākumi. Jo laba reklāma ir priekšnoteikums tam, ka sacensībās, sporta svētkos būs skatītāji, līdzjutēji.

(Nobeigums 4. lpp.)

„Tāds viņš mums te, Gelenovā, uzaudzis..."

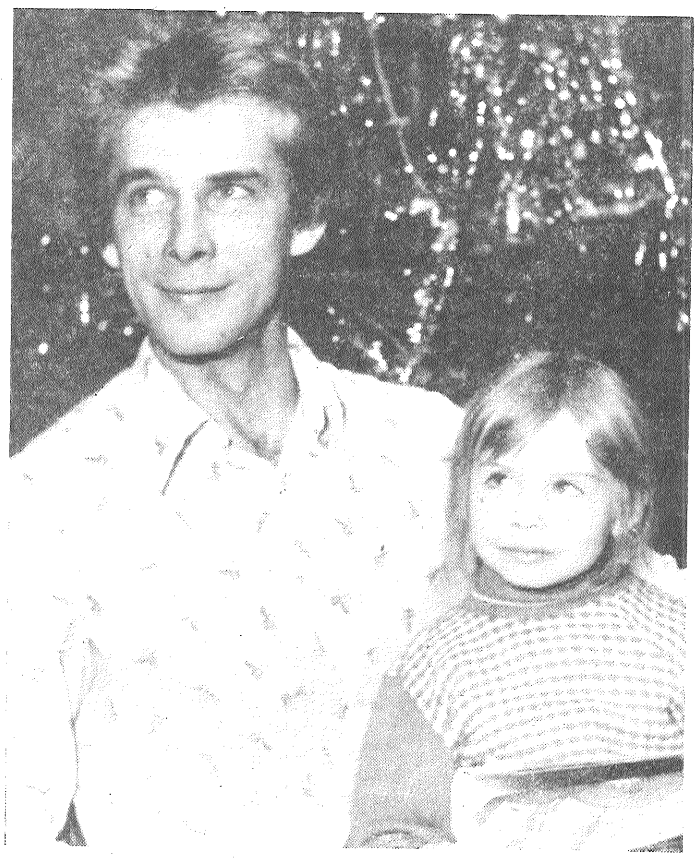

● Šī gada janvāris ir bagāts ar siltumu. Bet atceroties pagājušā gada janvāri, drebuļi pār muguru skrien: bargs sals, kurš nevienu un neko nesaudzēja. Tajā aukstajā laikā darbi fermās veicāk grūtāk nekā tagad. Samazinājās piena izslaukumi, un pārskatos rādītāju līknes noslīdēja uz leju. Bet cilvēki gribēja strādāt, rūpējās par kārtību. Arī sovhoza «Rušona» pirmrindas mehanizators Alberts Lunis.

Reiz stundas pusotras viņš nogulēja zem traktora ziemas salā. Kaut kas īsti nebija kārtībā ar dzinēju, taču darbs bija jāveic. Un viņš to veica, izdarot pēc remonta vairākus reisus uz lauku ar kūtsmēsliem no Kategrādes fermas. Novakarē mājās pārnākot, sieva Elvīra rokas vien noplātīja: «Kas ar tevi noticis? Vai tik neesi saslimis?» Izmērīja temperatūru. Tā bija — pāri 39 grādiem. Četras dienas Alberts ārstējās, kamēr kļuva vieglāk, bet pret darbu attieksmi nemainīja. «Tāds viņš mums te, Gelenovā, uzaudzis», saka par viņu kaimiņi.

...Kad Alberts ar savu MTZ-52 no sovhoza fermām ar pilnu piekabi veda mēslojumu uz sniegotajiem laukiem, kāds no vietējiem reiz noprasīja:

— Ceri uz prēmiju?

— Bet kā gan citādi? — atbildēja Alberts. — Lieks rublis man nebūs par lieku, un arī saimniecībai labums.

Kas tad viņš īsti ir — Alberts Lunis, septiņdesmitpiecgadīgā Gelenovas laukkopja Kazimira un viņa sievas Helēnas dēls? Alberts uzauga daudzbērnu zemnieka ģimenē, kurā vienmēr cieņā tika turēti gadsimtiem cauri iznestie darba tikumi. Katrs no sešiem bērniem (diviem dēliem un četrām meitām) jau no bērnības iemācījās gan lauku darbus veikt, gan rūpējās par lopiem, gan... Vārdu sakot, iemācījās visu, kas zemniekam jāprot. Visi bērni izauga par labiem, pie darba radušiem cilvēkiem. Alberta brālis Jānis, Ogrē nodibinājis ģimeni, strādā trikotāžas apvienībā. Māsas labi pazīst viņu darba kolektīvos: Rušonas sovhozā, Preiļu siera rūpnīcā, Krāslavas aptiekā un Rīgas konditorejas fabrikā «17. jūnijs». Pats Alberts sovhozā sāka strādāt pirms dienesta Padomju Armijā. Savā laikā viņš pabeidza Dagdas profesionālī tehnisko skolu, turpat atrada sev līgavu pa prātam, kura patlaban strādā lopkopībā.

Jaunajā zemkopju ģimenē aug meita Kristīne. Šogad jūnijā Luņu ģimene varēs svinēt savdabīgu jubileju: Kristīnei būs pieci gadi.

Kad tika rakstītas šīs rindas, Alberts Lunis bija atvaļinājumā. Lai arī cik labi mājās, tomēr viņu vienalga «velk» uz fermām. Un viņš gāja uz turieni ne tikai darba biedrus apraudzīt, bet arī palūkot, kā viņiem veicas. Citu dienu uz zveju saposās: divi ezeri taču līdzās — Bicānu un Kategrades. Alberts mīl visu dzīvo, viņa acīs allaž staro labestība.

Ik rītu sešos, pusseptiņos viņš ceļas, uzvelk darba apģērbu, iedarbina savu veco MTZ-52 un dodas ceļā. Darāmā viņam vienmēr pietiek.

Z. BURIJS

ATTĒLĀ: Alberts Lunis ar meitu Kristīni.

J. SILICKA foto

Portrets ar smaidu

● Nadežda Reliņa, uz mirkli atrāvusies no saviem grāmatvedības dokumentiem, pieiet pie loga. Viņas stāvs kādu brīdi tajā šķiet kā portrets ietvarā, un šajā portretā nav ne vēsts no tik ierastā grāmatvedības «sausiņa». Ātra, dzīvespriecīga, ar viņai tik ierasto labestības smaidu.

— Bez smaida mūsu Nadju grūti pat iedomāties, — saka rajona kultūras nama darbinieces, kuras tik silti ieteica man uzrakstīt par rajona kultūras nodaļas centralizētās grāmatvedības galvenā grāmatveža vietnieci. — Viņa vissarežģītākos jautājumus mēdz atrisināt ar smaidu: vai nu tie būtu sarežģījumi materiālu uzskaitē vai arī neskaidrības arodbiedrības dzīvē un darbībā.

N. Reliņas pārziņā ir viss rajona klubu iestāžu inventārs. Bet tas nozīmē, ka viņa ne tikai pateiks, kādā stāvoklī tas ir vienā vai otrā klubā, bet arī — kas un kur ir nepieciešams. Katrā ierakstu ailē — savi priekšmeti, savi cipari.

— Nevaru iedomāties savu dzīvi bez šī tik ierastā darba, mūsu kolektīva, — stāsta Nadja. — Man šķiet, tā ir viena no lielākajām vērtībām dzīvē — būt noderīgai cilvēkiem. Noderīgai, neatkarīgi no vietas, kurā tu strādā. Mana sabiedriskā «nasta» saistās ar arodbiedrību. Es aizvien jūtos neērti, kad redzu nenopietnu attieksmi pret arodkomitejas darbu. Taisnība, tam ir savs pamats. Nav noslēpums, piemēram, ka visa arodkomitejas darbība bieži vien aprobežojas tikai ar darba nespējas lapu izskatīšanu, pabalstu piešķiršanu... Uzskatu, ka mums, nedublējot citus orgānus, vajag nodarboties ar nopietnākām lietām.

No sevis piebildīšu, ka Nadežda Reliņa redz arī ceļus uz šo mērķi.

Interesanti, piemēram, ir viņas uzskati: jebkura organizācija vispirms meklē piekritējus. Cilvēki jau stāv malā. Un bieži vien tāpēc, ka viņi nav lietas kursā par notiekošo. Viņus nepieciešams enerģiskāk piesaistīt lietai. Iesaistīt, plašāk informējot par visu notiekošo kolektīva un arodbiedrības dzīvē. Tas, starp citu, veicinās arī domstarpību izzušanu. Bez šaubām, jāievēro taisnīgums. Un to var panākt, tikai aprunājoties ar cilvēkiem. Gan ceļazīmju piešķiršanas jautājumos, gan citu jautājumu risināšanā..

Mēs bieži runājam, ka savu profesiju nepieciešams mīlēt, taču tajā pašā laikā arī sabiedriskais darbs nevar stāvēt malā kā «lielā nasta». Sabiedriskā aktivitāte šodien, ja tā var teikt, ir personības kvalitātes zīme.

...Nadežda Reliņa veic savus pienākumus ar smaidu.

V. ROMANOVSKIS

Fiziskajai kultūrai un sportam — jaunu saturu

(Nobeigums. Sākums 3. lpp.)

DEBATES KONFERENCE RITĒJA SPRAIGI UN KRITISKI.

Aglonas vidusskolas fizkultūras skolotājs JURIS CAKULS atzina, ka sporta biedrība «Daugava» (īpaši pēdējos gados) lielākas rūpes velta rajona izlases komandu materiālajai nodrošināšanai, popularizē arī ziemas sporta veidus. Viņš teica, ka jau tuvākajā laikā Aglonā darbosies «Daugavas» sporta skolas grupas slēpošanā, un uzsvēra, ka ir speciālisti, sporta entuziasti, kuri var un grib attīstīt ziemas sportu. Slēpošana ir sporta veids, kas iekļauts skolēnu spartakiādes programmā.

JĀNIS KOKINS — ūdensslēpošanas bāzes priekšnieks un treneris, sacīja, ka ir daudzas likumsakarības, iemesli rajona sporta dzīves atpalicībai. Viens no tiem — vājā materiālā bāze un nevēlēšanās to uzlabot saviem spēkiem. Tagad esam aculiecinieki tam, kā rajona saimniecībās izmanto darbaspēku no citām republikām, jo mūsu pašu cilvēki no laukiem ir aizbraukuši. Arī tāpēc, ka bērniem un jauniešiem laukos praktiski nav iespējams interesanti pavadīt brīvo laiku, nodarboties ar sportu.

Pēdējā laikā aizraujamies ar dažādu nozaru vadošo darbinieku sacensību organizēšanu, teica J. Kokins. It kā interesanti. Bet vai tas lietas būtību maina? Jāsāk ar bērnu sportu. Un jāsāk nevis ar runām, bet gan ar praktisku rīcību. Veidojot skolu un saimniecību kopējo sporta bāzi, prasot pienācīgu darbu no pedagogiem, kuri ir atbildīgi par fiziskās kultūras popularizēšanu un attīstīšanu bērnu un jauniešu vidū.

Bērnu un jaunatnes sporta skolas direktors JEVĢĒNIJS BOĻŠAKOVS runāja par sadarbību ar sporta biedrību «Daugava». Šogad sākām atdzīvināt tradīcijas galda spēlēs: šahā, dambretē. Sacensības skolās notika, bet... ar tām arī jauniešu sportošana beidzās. Jo sporta biedrības «Daugava» sacensībās skolēni piedalīties nevar. Sporta biedrībai «Daugava» esam pateicīgi par noorganizēto treniņnometni viegladlētiem Stučkas sporta manēžā.

Ja gribam, lai būtu rezultāti, tad jābūt pēctecībai. Tos sporta veidus, kuros audzēkņi trenējas BJSS, jāturpina attīstīt arī «Daugavai», uzsvēra J. Boļšakovs. Viņš runāja arī par pilsētas spartakiādēm. Tajās piedalās vieni un tie paši (skolu) kolektīvi. Jau otro gadu pilsētu spartakiādes sākas, bet līdz galam nenotiek. Kā jebkurā darbā, arī šeit vajadzīga sistēma. Pilsētu spartakiādes var organizēt vispirms Preiļos un Līvānos, bet pēc tam rīkot finālsacensības starp abu pilsētu fizkultūriešiem.

Trešo daļu savu līdzekļu sporta biedrības «Daugava» rajona padome katru gadu pārskaita republikāniskajai padomei. Vai nebūtu laiks daļu no tiem saņemt atpakaļ? Šķiet, esam tiesīgi prasīt, lai arī mūsu rajona biedrība kaut ko būvētu centralizētā veidā. Šobrīd Līvānos situācija ir neapskaužama. Domāju, teica J. Boļšakovs, sporta biedrības «Daugava» rajona padomei vajadzētu pārbāzēties uz Līvāniem. Veidot bāzi, organizēt aktīvu. Sajā industriālajā pilsētā ir plašs darbalauks.

ANTONS VILCĀNS — sporta veterāns, sacīja, ka viņš neoficiāli vada sporta veterānu padomi. Apstākļi, lai veterāni un arī jaunieši varētu nodarboties ar sportu, Līvānos ir neapskaužami. Ja starp uzņēmumu vadītājiem nebūtu eksperimentālās bioķīmiskās rūpnīcas direktora A. Sedvalda atsaucības, mēs vispār būtu nulle (!). Rūpnīca būvē, plāno, ieceres īsteno. Bet pārējie? Piemēram, stikla fabrika. Šeit bija sava sporta zāle, bet to ņēma un pārveidoja par cehu. Bija sporta laukumiņš skolas vajadzībām, bet tur uzbūvēja restorānu. Pareizi, pilsētai sabiedriskās ēdināšanas uzņēmumu vajag, taču vai tas jābūvē vienīgā sporta laukuma vietā?

Ir sāpīgi redzēt, ka vidējo paaudzi esam atradinājuši no sporta. Taču vēl sāpīgāk ir par mūsu jaunatni, kura nejūt vajadzību nodarboties ar fizisko kultūru.

MIHAILS MIHAILOVS — rajona Tautas deputātu padomes izpildkomitejas priekšsēdētāja vietnieks, konferences delegātus iepazīstināja ar turpmākajiem plāniem sporta būvju uzlabošanā rajonā un vērtēja biedrības darbu pārskata periodā. Viņš sacīja, ka piecgadē rajonam iedalītas trīs piepūšamās sporta manēžas. Pirmo uzcels Līvānos. Pie Līvānu 2. vidusskolas uzcēla jaunu sporta zāli, top Preiļu bērnu un jaunatnes sporta skolas komplekss. Ir plānots, ka būs peldbaseins pie Preiļu pirts, turpmāk — arī pie bērnu un jaunatnes sporta skolas, pie Aizkalnes astoņgadīgās skolas, Rudzētos. Tiek izstrādāts projekts peldbaseina būvei Līvānos. Plānots, ka šūšanas fabrikas «Asote» ceha telpas Līvānos tiks nodotas sporta sekciju vajadzībām.

Līvānu pilsētas uzņēmumiem nopietni jādomā par stadiona rekonstrukciju, uzsvēra M. Mihailovs. Pagaidām pilsētas uzņēmumi ir nogaidītāju lomā. Lielāku iniciatīvu jāizrāda eksperimentālajai koksnes konstrukciju rūpnīcai. Šim uzņēmumam ir iespējas piedalīties pilsētas sporta būvju labiekārtošanā. Pat lielākas nekā, piemēram, eksperimentālajai bioķīmiskajai rūpnīcai. Diemžēl uzņēmuma vadītāji jopojām ir vienaldzīgi un pasīvi.

Sporta biedrības «Daugava» republikāniskās padomes priekšsēdētāja vietnieks ILMĀRS RAMUTS teica, ka arī republikānisko padomi uztrauc sporta bāzu stāvoklis Līvānos. Pēc viņa domām enerģiskāk jārīkojas pilsētu izpildkomitejām, organizējot un koordinējot sadarbību starp uzņēmumu vadītājiem, varbūt pat kategoriski pieprasot uzņēmumu līdzdalību sporta būvju celtniecībā un labiekārtošanā. Kā to, piemēram, darīja Skrīveros. Ja Līvānos sāks stadiona būvi, republikāniskā padome palīdzēs.

●

Sporta biedrības «Daugava» rajona padomes pārskata un vēlēšanu konferences noslēgumā notika aktīvāko sporta darba organizatoru apbalvošana. Republikas Augstākās Padomes Prezidija Goda rakstu saņēma ūdensslēpošanas treneris Jānis Kokins, vairāki aktīvisti — rajona Tautas deputātu padomes izpildkomitejas, sporta biedrības «Daugava» republikāniskās padomes Goda rakstus.

Par BAFSB «Daugava» rajona padomes priekšsēdētāju konferencē ievēlēja ROBERTU KOČKERU.

A. IĻJINA

● Kultūras dzīve

Izrāde, kura rosina domāt

VALMIERAS TEĀTRIS LĪVĀNOS

● Cauri rudens vēju trenkātu lapu vīrpulim no daudzkrāsainas vitrāžas uz mums noraugās madonnas tēls ar bērnu pie krūts. No viņas acīm lūkojas Māte — mūžīgā un laicīgā. Māte — simbols un realitāte, jo izrāde ir arī par Māti, par Mātes mīlestību. Un par dēlu, kas nodevis savu māti un līdz ar to sevi pašu, savu dzīvi. Māte ar cieši krūtīm pieglaustu mazāko brālīti pie izsūtāmo personu vagona durvīm — tas ir tēls, kas kā baismīgs noslēpums pavadīs lugas galveno varoni Alvilu Kukurzni cauri visai izrādei.

Mazā, pieticīgā istabiņā, tālu no sanatorijas galvenā korpusa ar savu rakstāmmašīnu un manuskriptu žūksni apmeties slavenais fiziķis Kukurznis, lai uzrakstītu nākamajām paaudzēm patiesību par kolektivizācijas periodu pēckara Latvijā. Manuskripts jau tuvojas nobeigumam, kad sanatoriju sasniedz vēsts par kādu skaistuli, kas atbraukusi no Indijas, it kā saslimusi ar melnajām bakām, un izolatora lekārtošanai it kā ar melnajām bakām saslimušajiem būs vajadzīga tieši Alvila istaba. Rajona darboņi par tādu zinātnieku neko nav dzirdējuši un arī negrib dzirdēt. Kukurznim atliek tikai savākt savas mantiņas.

Mācību trauksmei skanot, lugas darbība ievirzās aizvien traģiskākā gultnē. Luga ir par cilvēkiem, kas mūžīgi pārgērbjas. Vakar viņi bija tādi, šodien citādi. Bet tas, kurš vakar tā varējis, varēs arī rīt un parīt! Luga ir par daudzām lietām, tā nav viennozīmīga. Jo vairāk iedziļinās, jo vairāk atklājas. Atklājas tādas lietas! Un sevišķi par Kukurzni.

Kas viņš par zinātnieku! Īsti zinātnieki pat pirms nāves vēl uz sienām ir zīmējuši savus rasējumus. Bet šis — izsūtījis pats savu māti un nu — raksta romānu, otrus «Mērnieku laikus»! Vai tad viņš raksta patiesību? Bleķs tas ir, ko viņš tur raksta! Tāpat kā visa viņa dzīve bijusi bleķs, tukšums. Viņš taisnojas ar šo darbu, pirms nāves ceļ sev piemineklī! Bet kur tad ir viņa īstās domas, viņa sirdsapziņa? Vai tad tai ir katrreiz jauna piegrieztne? Katrreiz jauna sirdsapziņa — pēc katra plēnuma — cita?

«Mācību trauksme» tiek uzskatīta par vienu no labākajām G. Priedes lugām. Pēc «Udmurtijas vijolītes», «Zagatas dziesmas», «Zilās» un «Vai mēs viņu pazīsim» šis ir piektais G. Priedes darbu iestudējums Valmieras teātrī. To iestudējis režisors V. Maculēvičs.

Izrādes skatuvisko noformējumu īstās, pamatīgās, vizuāli un saturiski izteiksmīgās dekorācijas veidojis mākslinieks P. Rozenbergs. Galvenajā — Alvila Kukuržņa — lomā redzēsim Nopelniem bagāto skatuves mākslinieku J. Zariņu. Jaunais iestudējums iepazīstinās skatītājus arī ar jaunu aktrisi — Ingu Aizbalti. Inga beigusi Latvijas Valsts konservatorijas Teātra fakultāti. «Mācību trauksmē» viņa debitē ar vienu no centrālajām lomām — Raibacāni — sievietē, kurai Alvila Kukuržņa visai rūpīgi bajā mīlestības biogrāfijā ir bijusi sava vieta.

Pārējās lomās darbojas S. Putniņa, A. Dūle, V. Kalme, B. Valante, S. Zelča, R. Rudāks, V. Karpačs.

● 23. janvārī Valmieras teātris ar «Mācību trauksmi» viesosies Līvānos.

A. SKUDRA

ATTĒLĀ: skats no izrādes. A. Dūle — daktere Jumtiņa, J. Zariņš — Alvils Kukurznis.

V. SAPKOVA foto

Redaktors V. PETROVS

TV VIĻŅA

21. janvāris. 18.00 — Ziņas. 18.15 Koncerts. 18.35 — Dokumentālā filma. 19.20 — Koncerts. 20.00 — «Panorāma». 20.30 — Dienas ziņas (krievu val.). 20.35 — «Labu nakti, mazuļi!». 21.00 — «Laiks». 21.40 — «Pārkārtošanās starmetis». 21.50 — Mākslas filma. 22.50 — Ziņas.

22. janvāris. 8.00 — «Labrīt». 8.20 — Multiplikācijas filma. 9.00 — Koncerts. 9.25 — Lietuvas kinostudijas mākslas filma «Akmeni uz akmens». 11.00 un 18.00 — Ziņas. 18.15 — Zinātnes pasaulē. 18.50 — Koncertfilma. 19.20 — Sagaidot Lietuvas KP CK plēnumu. 20.00 — «Panorāma». 20.30 — Dienas ziņas (krievu val.). 21.35 — «Labu nakti, mazuļi!». 21.00 — «Laiks». 21.40 — «Pārkārtošanās starmetis». 21.50 — Mākslas filma. 22.50 — Ziņas. 23.00 — Mākslas filmas «Sarkanie alpīnisti» 5. un 6. sērija.

23. janvāris. 9.00 — Ziņas. 9.15 — Multiplikācijas filma. 9.45 — Rīta vingrošana. 10.00 — Koncerts. 10.30 — TV skolēniem. 11.00 — «Veselība». 12.00 — Nedēļas panorāma. 12.30 — Džeza mūzika. 13.00 — Izrāde «Mazais princis». 14.05 — Muzikāls raidījums. 15.00 — Agrorūpnieciskais komplekss: darbi un cilvēki. 16.00 — Dokumentālā filma. 16.55 — Koncerts. 17.20 — Mākslinieciskā pašdarbība. 18.15 — Ziņas. 18.30 — Dejas vēsture. 19.10 — Pa radikālās reformas ceļu. 20.00 — «Panorāma». 20.30 — Dienas ziņas (krievu val.). 20.35 — «Labu nakti mazuļi!». 21.00 — «Laiks». 21.40 — «Pārkārtošanās starmetis». 21.50 — Mākslas filma. 22.55 — Ziņas. 23.05 — Mākslas filmas «Sarkanie alpīnisti» 7. un 8. sērija.

24. janvāris. 9.00 — Ziņas. 9.15 — Rīta vingrošana. 9.30 — Koncertfilma. 10.30 — Nedēļas atbalss. 11.05 — TV — skolēniem. 11.35 — Koncerts. 12.30 — Jaunatnes tehniskā jaunrade. 13.05 — Mākslas filma «Meiņā un baltā magiņa». 14.20 — Mūzika. 15.05 — Fakti un komentāri. 15.35 — Dokumentālā filma. 16.00 — Teātra izrāde. G. Millers. «Klusa nakts». 18.05 — Ziņas. 18.20 — Izsrādes. 18.30 — Mākslas filma «Telcams ģipsis». 19.30 — Pasaules tautu estrāde. 20.00 — «Panorāma». 20.30 — Dienas ziņas (krievu val.). 20.35 — «Labu nakti, mazuļi!». 21.00 — «Laiks». 21.40 — «Pārkārtošanās starmetis». 21.50 — Rakstnieku tikšanās ar skolotājiem. 23.20 — Ziņas.

Sludinājumi

Šī gada 28. februārī plkst. 14.00 un 17.00 Līvānu kultūras namā notiks

GRUPAS «JUMPRAVA» KONCERTI.

Jauna programma. Notiek biļešu iepriekšpārdošana.

PREIĻU SCO

darbam dzelzsbetona konstrukciju poligonā vajadzīgs

elektriķis.

Ar dzīvojamo platību nodrošina.

PĀRDOD māju Ļeņina kolhozā. Telefons 48628.

PĀRDOD māju un saimniecības ēku M. Gorkija kolhozā. Telefons 44145.

Līdzjūtības

Cik salts šis rīts —
Klau, vēji staigā,
Un kaut kur izgaisusi
Tēva balss...

(S. Sīle)

Izsakām dziļu līdzjūtību Jānim Zeimulim sakarā ar TĒVA nāvi.

Kolhoza «Sīļukalns» valde

Gan sāpju dienas,
Gan saules rīts,
Nu viss tiek klusi zemē tīts.

(E. Vēveris)

Skumju brīdī esam kopā ar Jāni Zeimuli, no TĒVA atvadoties.

2. iecirkņa kolektīvs

Uz mūžiem baltas smiltis
Ciet tavu ceļu bērs,
Un tu vairs nepārnāksi
Pie saviem mīļiem sērst.

(Ā. Elksne)

Skumju brīdī esam kopā ar Jāzepu Jaudzemu, TĒVU kapu kalniņā izvadot.

Preiļu 21. PMK kolektīvs

Lai tēva mīla paliek dziļi sirdī
Par avotu, kur mūžam spēku smelt.

(I. Mežnora)

Izsakām līdzjūtību Donatam Koņuševskim sakarā ar TĒVA nāvi.

Preiļu siera rūpnīcas kolektīvs

Cik salts šis rīts —
Klau, vēji staigā,
Un kaut kur izgaisusi
Tēva balss...

(S. Sīle)

Izsakām dziļu līdzjūtību Marijai Tumovai sakarā ar TĒVA nāvi.

Rajona sadzīves pakalpojumu kombināta administrācija un arodkomiteja

---

Ai, tu manu vecu tēvu,
Baltas maizes arājiņu,
Tavi soļi apklusuši
Garas vagas galiņā.

(T. dz.)

Esam kopā ar Pēteri Jaudzemu, no TĒVA uz mūžu atvadoties.

Kolhoza «Sīļukalns» valde

Laikraksts «Ļeņina Karogs» iznāk otrdienās, ceturtdienās, sestdienās latviešu un krievu val.

«Ленина Карогс» («Ленинское знамя»). Газета Прейльского районного комитета Коммунистической партии Латвии и районного Совета народных депутатов на латышском языке. г. Прейли. Латв. ССР. Издательство «Звайгзне», г. Рига, ул. М. Горького, 105.

REDAKCIJAS ADRESE: 228250, Preiļos, Komjaunatnes ielā 1.
TĀLRUŅI: redaktors — 22059, redaktora vietnieki — 22154, sekretariāts — 21769, agrorūpnieciskā kompleksa, kultūras un sporta nodaļas — 21759, partijas dzīves, skolu un vēstuļu nodaļas — 21996, vietējo padomju darba, rūpniecības un celtniecības nodaļas — 21985, grāmatvedība, uzziņas par sludinājumiem — 22305.

Tir. 13 904 eks. (latv. val. 9 928 eks., krievu val. 3 976 eks.).
1. nos. iespiedloksne. Ofsetiespiedums.
Laikraksts iespiests Latvijas PSR Valsts izdevniecību, poligrāfijas un grāmatu tirdzniecības lietu komitejas Daugavpils tipogrāfijā 228400, Daugavpilī, Vaļkas ielā 1.
Indekss 68169.
Pas. 94.